

Kertomusvuoden lopulla valmisteltiin siirtymistä asiapaperien ns. systemaattiseen konekirjoitukseen yleisjaoston 18. 12. vahvistamien, asiakirjojen ulkoasua koskevien ohjeiden mukaisesti.

Talous- ja suunnitteluosasto

Toiminnan yleispuitteet

Kertomusvuonna, eli osaston neljäntenä toimintavuonna ei toiminnan päälinjoissa tapahtunut ratkaisevia muutoksia edellisiin vuosiin verrattuna. Toiminta jakautui kahteen pääryhmään: suunnittelu- ja kehittämistehtäviin sekä niiden pohjalta toteutettaviin käytännön toimenpiteisiin. Osaston tehtävät koostuivat lähinnä PTS-, KTS- ja talousarviotyöstä sekä laskentatoimen ja organisaatioiden kehittämisestä, rationalisointiin luettavista tehtävistä ja asuntotuotanto-ohjelman laatimisesta. Myös suurin osa erikoistehtävistä liittyi tavalla tai toisella em. tehtäväkokonaisuuksiin.

Elinkeinoasiamies ja kuljetustoimi

Uusia toimintamuotoja olivat elinkeinoasiamiehen tehtävät ja kuljetustoimen kehittäminen, mikä päättyi osaston osalta kertomusvuoden lopussa. Jatkuvana tehtävänä käynnistettiin taloussuunnitteluun liittyvä rationalisointiohjelman laatiminen.

Toimintasuunnitelman toteuttaminen

Vuoden aikana suoritettu organisaatiojärjestely ja toisaalta henkilökunnan vaihtuvuus aiheuttivat poikkeamia toimintasuunnitelmasta. SK-projektin sekä organisaatiokomitean työ eteni jossain määrin suunnittelusta aikataulusta hidastuneena. Katastrofiharjoituksen siirtyminen kevääksi 1975 aiheutti keskeisen muutoksen valmiuspäällikön tehtävissä.

Uusia tehtäviä toimintasuunnitelmaan verrattuna olivat mm. asiakirjojen ulkoasua koskevien ohjeiden laatiminen, lasten päivähoitotoimiston rationalisointitutkimus sekä sosiaalitoimen palvelupiirikokeilun valmistelu.

Talousarvioon liittyvät työt

Kertomusvuoden aikana osasto valmisteli lisätalousarvion vuodelle 1974. Lisäksi käsiteltiin toimintavuoden aikana 390 talousarvion määrärahaylitysanomusta.

Kuntasuunnittelutoimisto

Tehtäväkenttä

Kertomusvuonna eli kuntasuunnittelutoimiston neljäntenä toimintavuonna toiminta voitiin varsin pitkälle perustaa laaditun toimintasuunnitelman pohjalle.

Toiminnan päälinjoissa ei tapahtunut ratkaisevia muutoksia, mutta edellisinä vuosina käynnissä olleiden tehtävien lisäksi tuli uutena toimintamuotona elinkeinoasiamiehen toiminta.

Kertomusvuodelle oli leimaa antavana tulevien vuosien toiminnan suuntaviivojen hakeminen. Lyhyellä tähtäyksellä osaston puitteissa toiminut organisaation suunnitteluryhmä (OSR) etsi tarkoituksenmukaista tehtäväjakoa ja osaston organisaatiota lähinnä vuodelle 1975.

Toimiston resurssija pyrittiin mahdollisimman suuressa määrin suuntaamaan koko vuoden jatkuneeseen suunnittelujärjestelmän kehittämistyöhön eli SK-projektiin.

Suuren osan toimiston henkilökuntaa satoi projektimuotoisena käynnissä ollut PTS- ja KTS-työ, jota johti projektipäällikkö.

Asuntotuotanto-ohjelmalle pantiin entistä suurempi paino. Siihen liittyvä saneerausohjelma vaati oman laatijansa, joten rakentamishjelmatoimikunnan pääsihteerin toimesta tehtiin päätoiminen.

Työryhmät

Osallistumista eri työryhmien toimintaan tarkkailtiin erityisesti. Vuoden kuluessa voitiinkin tehtäviä tältä osin jakaa henkilökunnalle entistä tasaisemmin eikä tällaiseen, osin ulkopuoliseen työskent-

telyyn käytettävän työn määrä enää entisestään kasvanut. Näin saatanee ryhmätyöskentelykin pysymään kohtuuden rajoissa.

Syksyllä 1973 käynnistynyt suunnittelujärjestelmän kehittämistyö (SK-projekti) jatkui kaupunginjohtajan puheenjohtajana toimineessa työryhmässä sekä sen alaisena projektiryhmässä sekä osaprojekteissa. Työn väliraportti, "Selvitys Helsingin suunnittelujärjestelmän kehittämisperusteista" valmistui keväällä. Siinä esitettyjen tavoitteiden operationalisointia jatkettiin osittain konsulttityönä kahdeksassa osaprojektissa, jotka pääosin saatiin päätökseen ennen vuoden loppua. Vuoden vaihteessa oli käynnissä yhteenvetovaihe.

Kuntasuunnittelun kehittäminen

Vuoden aikana laadittiin Helsingin asuntotuotanto-ohjelma vuosiksi 1975–1979, ohjeellisesti taloussuunnitelmaan liittymisen vuoksi myös vuodeksi 1980. Työ suoritettiin entistä perusteellisemmin kohdistamalla tuotannon rakennetavoitteet nyt alueisiin. Asuntotuotanto-ohjelmaan liittyvä saneerausohjelma saatettiin käytännön asteelle. Rakentamishjelmatoimikunta sai 1. 10. päätoimisen pääsihteerin, joka valmisteli vuoden loppuun mennessä myös rakennusvirastossa sijainneen projektsihteeristön liittämisen 1. 1. 1975 lukien talous- ja suunnitteluosastoon perustettavan rakentamishjelmatoimiston henkilökuntaan. Toimistoon kootaan koko toimikunnan tehtäviä suorittava päätoiminen henkilökunta.

Asuntotuotanto-ohjelma

Ympäristönsuojelutoimikunnan puitteissa ympäristönsuojelun suunnittelija suorittialansa suunnittelu- ja koordinoititehtäviä saaden 13. 3. apulaisekseen suunnittelijan. Keväällä valmistui toimikunnassa khn toimeksiannosta selvitys öljyntorjunnan organisoimisesta Helsingissä ja lausunto Itäkeskuksesta sekä puidensuojeluohjeiden ruotsinkielinen versio. Loppuvuodesta valmistuivat vielä varsin perusteellisen käsittelyn jälkeen mm. lausunnot kantakaupungin ja keskuspuiston osayleiskaavoista. Kesällä toimikunta esitti khlle kantansa ydinvoiman käyttöönnotosta.

Ympäristönsuojelun suunnittelu

Ympäristönsuojelun suunnittelija osallistui Suomen valtuuskunnan asiantuntijana maaliskuussa Itämeren ympäristönsuojelukonferenssiin Helsingissä ja kesäkuussa maisema-arkkitehtien kongressiin Wienissä esittäen siellä valmistellun puheenvuoron Helsingin kaupungin puidensuojeluohjeista.

Toimikunta jatkoi kertomusvuoden ajan mm. ilmansuojeluohjelman ja öljyntorjuntatoimenpiteiden valmistelua.

Koko vuoden ajan oli käynnissä taloussuunnitelman laatiminen taloussuunnittelutoimikunnan johdolla. Projektin luonteisesti organisoidun työn sihteeristö muodostettiin talous- ja suunnitteluosaston henkilökunnasta. Hallintokunnat tekivät PTS-esityksensä 30. 4. ja KTS-esityksensä 31. 8. mennessä. Sihteeristössä laadittiin yhteenvedo PTS-esityksistä ja niiden pohjalta suuntaviivat toimintojen kehittämistavoitteiksi ja suoritettiin KTS-esitysten pohjalta alustava taspainotus, josta hallintokunnat vuoden lopussa antoivat lausuntonsa. Suunnitelma valmistuu vuoden 1975 alkupuoliskolla. Taloussuunnitelma laadittiin aikaisempaa kireämpien taloudellisten rajoitusten vallitessa. Taloussuunnittelmatyön yhteydessä kehitettiin vuoden aikana myös menetelmiä ja mm. siirryttiin laskentavaiheiden atk-käsittelyyn.

Taloussuunnittelu

Vuoden aikana on jatkettu yhteistyötä taloussuunnitteluosaston kanssa. Kh hyväksyi 27. 5. tilahankkeen hanke- ja esisuunnittelua koskevat ohjeet. Hanke- ja esisuunnittelun tehostamiseksi ja em. ohjeiden informoimiseksi järjestettiin yhdessä taloussuunnitteluosaston ja Heken kanssa rakennusprojektin hanke- ja esisuunnitteluseminaari. Rakennushankkeiden suunnittelun koordinoitua ja talousarvion laatimista varten perustettiin atk-pohjainen tilahankerekisteri, jota ryhdyttiin käyttämään.

Rakennushankkeiden suunnittelun koordinaointi

Maa- ja vesirakennushankkeiden suunnitteluohjeiden laatimista jatkettiin yhteistyössä ao. virastojen ja laitosten kanssa.

Tutkimustoiminnan koordinaointia suoritettiin kolmena osatehtävänä. Suunnitteluun liittyvän tutkimustoiminnan kehittämistä selvitettiin osana SK-projektia. Selvityksessä päädyttiin ehdotuksiin

Tutkimustoiminnan

koordinointi tutkimustoiminnan järjestämistä koskevista periaatteista sekä hallintoyksiköiden työnjaosta tutkimustoiminnassa. Toisena osatehtävänä oli keväällä osaston tutkimustarpeiden kartoittaminen. Kertyneen aineiston pohjalta laadittiin osaston v. 1975 tutkimustoiminnan puiteohjelma. Lisäksi osallistuttiin useiden osastolla suoritettujen tutkimusten käynnistämiseen ja valvontaan sekä syyskaudella Hesylin työnjaoston toimintaan.

*Elinkeino-
asiamiehen
tehtävät* Elinkeinosuunnitteluun kuuluvista asioista vastaa elinkeinoasiamies, jonka tehtäviin kuuluu:

- elinkeinopoliittisen suunnittelun kehittäminen ja koordinointi kaupungin organisaation sisällä
- yhteydenpito elinkeinoelämään sen tarpeita ja toimintaedellytyksiä silmällä pitäen
- yhteydenpito kuntaa ylempään tason suunnitteluelimiin alansa kuuluvissa asioissa
- alaan liittyvien tutkimustarpeiden selvittäminen ja mahdollisten pienehköjen erillisselvitysten suorittaminen sekä yleensä kansallisen ja kansainvälisen elinkeinopoliittisen kehityksen seuraaminen.

Elinkeinoasiamiehen toimi täytettiin 1. 8. Valtaosa tehtävien hoidosta käsitti em. kysymysten tarkempaa hahmotusta ja kartoitusta. Tärkeimpänä pidettiin kontaktien luomista kaupungin eri hallintokuntiin sekä kaupungin elinkeinopoliittisen suunnittelun perusteiden selvittäminen.

*Yhteistyö
kaupunki-
suunnittelu-
viraston
kanssa* Talous- ja suunnitteluosaston yhteistyö kaupunkisuunnitteluviraston kanssa tapahtui edelleen kuntasuunnitteluryhmän puitteissa kuntasuunnittelun yhteisjaoston johdolla. Tärkeimpiä vuoden aikana käsiteltyjä yhteistyökysymyksiä olivat sisäasiainministeriön määräyksestä laadittavan ns. yleiskaavallisen suunnitelman -80 valmistelu, esityksen tekeminen khlle Helsingin kuntasuunnittelun järjestämisestä v. 1975 sekä palvelutason yhtenäistäminen yleiskaavassa sekä taloussuunnitelmassa. Viime mainittu tehtävä on konkretisoitunut KTS:n tasapainotukseen liittyväksi alueittaiseksi palvelutasotarkasteluksi.

Kuntasuunnittelutoimiston henkilökunta hoiti sekä kuntasuunnitteluryhmän että kuntasuunnittelun yhteisjaoston sihteerin tehtävät yhdessä KSV:n edustajien kanssa.

*Sivutoimin-
not* Toimisto osallistui toimialansa puitteissa useihin talous- ja suunnitteluosaston *lausuntojen valmisteluun*, joista laajimmat olivat majoituskomitean ja vanhusten asuntokomitea II:n mietinnöistä annetut. Alkuvuodesta toimisto valmisteli kaupungin kannanoton valtion keskipitkän tähtäyksen investointisuunnitelmaan.

Taloussuunnittelun valmisteluun toimiston henkilökunta osallistui lähinnä investointien osalta. Muiden kuin päätehtävien hoitamiseen sisältyvien elinten työskentelyyn osallistuttiin jonkin verran aikaisempaa laajemmin. Tärkeimmät olivat eräät khn asettamat toimikunnat ja komiteat sekä YTV:n, Hesylin, Hskln ja sisäasiainministeriön asettamat työryhmät.

Toimiston henkilökunta osallistui kertomusvuoden aikana verraten runsaasti varsinkin Heken, mutta myös ulkopuolisten kuten Kaupunkiliiton ja Inskon koulutustilaisuuksiin sekä muutamiin kansainvälisiin kokouksiin, joista ulkomaisia olivat ympäristönsuojelun suunnittelijan matka maisema-arkkitehtien kongressiin Wieniin ja toimistopäällikön käynti Göteborgissa Nordisk Kommunal Data konferenssissa ja osallistuminen Pohjoismaisiin Rakennuspäiviin Bergenissä.

Toimiston johto ja suunnittelijat ovat pyynnöstä osallistuneet opetustoimintaan erityisesti henkilöasiainkeskuksen koulutusosaston järjestämillä kursseilla.

Osaston sisäiset tehtävät ovat vaatineet jonkin verran aikaisempaa enemmän varsinkin toimiston johdon työpanosta, mikä johtui mm. osaston sisäisen tiedotustoiminnan tehostamisesta ja käynnissä olleesta osaston organisaation kehittämistyöstä.

Taloussuunnittelutoimisto

*Tehtävä-
jakauma* Toimiston päätehtävänä oli taloussuunnittelun valmistelu siihen liittyvine toimenpiteineen. Nämä tehtävät vaativat myös keskeisen osan toimiston resurssien käytöstä samalla kun ne ensimmäi-

sen kerran jaettiin koko henkilökunnan suoritettaviksi. Vastuualueittaiset, henkilökohtaiset erikoistehtävät, joita olivat mm. toimintojen tarkoituksenmukaisuuden ja määrärahojen käytön valvonta, henkilökuntatarpeiden mitoituskysymykset, taloudellisen informaation järjestäminen sekä esittely- ja päätösluettelot, hoidettiin limitettyinä talousarvion valmistelutehtävien kanssa.

Toimiston toiminnassa voitiin noudattaa kertomusvuoden aikana melko tarkoin vahvistettua toimintasuunnitelmaa. Henkilökunnassa tapahtuneet muutokset ja etenkin se, että lähes puolet toimintavuodesta suunnittelijahenkilökunnassa oli yhden henkilön vajuus, pakotti tinkimään eräistä kehittämistavoitteista. Kuitenkin kaikki välttämättömät ja keskeiset tehtävät pystyttiin toteuttamaan suunnitelmien mukaisesti.

Toimintasuunnitelman toteuttaminen

V. 1975 talousarvion laatiminen käynnistettiin khn 18. 2. antamien laatimishojeden mukaan. Talousarvioehdotuksen tasapainotus oli poikkeuksellisen työläs, sillä voimakas kustannusten nousu kohdistui eri menoryhmiin eri tavoin. Tasapainotuksessa ei ollut mahdollista noudattaa mitään yhtenäistä linjaa, vaan jokainen määrärahakohde jouduttiin käsittelemään ja selvittämään erikseen. Myöskään talousarvioehdotuksen ohjeellisena perustana ollutta taloussuunnitelmaa vuosiksi 1974–1983 ei voitu noudattaa, sillä kustannuskehitys on muuttanut kaupungin talouden rakennetta eikä tuloja kertynyt taloussuunnitelmassa edellytettyä määrää.

Talousarvion laatiminen

Tiukentuneella taloudellisella valvonnalla ja entistä tarkemmalla määrärahojen käytön seurannalla sekä pitkän tähtäyksen suunnittelulla voidaan katsoa olleen entistä tehokkaampi vaikutus hallintokuntien talousarvioesityksiin vuodelle 1975. Voimakkaasta kustannusten noususta huolimatta hallintokuntien ehdotuksia jouduttiin käyttötalouden osalta supistamaan vain 1.7 %. Valmiiksi tavalista pitemmälle tingittyinä esitysten supistaminen toteuttamiskelpoiselle tasolle oli aikaisempia vuosia vaikeampaa.

Määrärahojen valvontaa suoritettiin kertomusvuonna entiseen tapaan seuraamalla tilannetta sekä rahatoimiston raporttien pohjalta että suoraan virastojen ja laitosten toimintaan tapahtuvan tarkailun kautta. Kertomusvuoden määrärahaylitysten kokonaissumma oli 75 mmk, mitä vuoden taloudellisessa tilanteessa voidaan pitää perusteltuna siitäkin huolimatta, että jo syksyllä hyväksyttiin 245 mmk:n lisätalousarvio. Vaikka määrärahojen valvontaa pyrittiin suorittamaan koko vuoden ajan, tehtävien painopiste keskittyi vuoden loppuun.

Määrärahojen käytön valvonta

Keskeisinä hallinnon tarkoituksenmukaisuuden valvonnassa olivat työvoimantarveselvitykset, jotka muodostivat myös talousarvion valmistelussa laajan tehtäväkokonaisuuden. Näihin selvityksiin liittyvien tehtävien lisääntyminen edellisestä vuodesta johtui mm. siitä, että virastojen henkilökuntatarveesitykset olivat huomattavasti suurempia kuin mitä toisaalta kaupungin taloudelliset mahdollisuudet toisaalta yleinen työvoimatilanne huomioon ottaen oli mahdollista toteuttaa. Rationalisointitoimintaan kiinnitettiin jo kertomusvuoden aikana huomiota. Toimisto osallistui rationalisointitoimintaan mm. muodostamalla rationalisointikomitean sihteeristön.

Hallinnon tarkoituksenmukaisuuden valvonta

Toimiston tehtäviin kuului myös virastojen ja laitosten toimitilojen järjestelyyn ja saneeraussuunnitteluun osallistuminen. Erityisesti verovirastolta vapautuneiden huonetilojen osoittaminen kaupungin omien virastojen ja laitosten käyttöön sekä tästä aiheutuvat seuraukselliset saneeraussuunnitelmien olivat suuritöisimpiä. Myös poliisilaitoksen toimitilajärjestelyt ja niihin liittyneet korjaus- ja muutostyöt olivat merkittäviä.

Toimitilajärjestelyt

Toimisto pyrki huolehtimaan taloudellisen tilanteen ja sen kehityksen seurannasta ja tiedottamisesta siten, että kaupungin eri toimielimillä oli kokonaiskuva taloudellisesta tilanteesta. Tiedottamiseen käytettiin mm. Helsingin kaupungin taloustiedotetta, joka ilmestyi neljä kertaa. Myös muihin osaston ja toimiston valmistelemiin ohjeisiin ja selvityksiin sisältyi taloudellista tietoaineistoa. Taloustiedotteet pyrittiin ajoittamaan siten, että ne täydensivät osaston muissa yhteyksissä tuottamaa taloudellista tietoaineistoa.

Taloudellinen tiedotustoiminta

Aikaisempaa tapaa noudattaen laadittiin talousarviosta erillinen esite, "rahasta kiinni 6". Julkaisu jaettiin tällä kerralla koululaisille, yrityksille sekä kaupungin palveluksessa olevalle henkilökunnalle.

Tämän lisäksi julkaisua oli saatavissa mm. kaupungin neuvontapisteistä ja kirjastoista.

<i>PTS:n ja KTS:n valmistelu</i>	Vuosiksi 1976–1985 laadittavan PTS:n sekä sen yhteydessä mainitun ajanjakson ensimmäistä 5-vuotiskautta koskevan KTS:n valmisteluun toimisto osallistui lähinnä rahoitusta koskevalta osin.
<i>Rahoitusta koskevat asiat</i>	Rahoitusta koskevista asioista päätehtävän muodosti kaupungin laina-asioiden hoito. Kireän taloudellisen tilanteen takia ei yrityksistä huolimatta onnistuttu saamaan ulkomaista lainaa. Kertomusvuoden aikana oli kuitenkin jatkuvasti vireillä lainahankkeita, jotka vaativat runsaasti valmistelutyötä.
<i>Esittelyasiat ja päätösluettelot</i>	Taloussuunnittelutoimiston tehtäviin kuului myös talous- ja suunnitteluosaston kansliatehtävien hoitaminen. Näistä tehtävistä olivat erityisesti kvst:n ja khn asioiden valmistelu keskeisiä. Samaan tehtäväkokonaisuuteen voidaan lukea osaston henkilökunta-asiat. Kaupunginjohtajan päätösluetteloon (muut asiat) merkittiin vuoden aikana yht. 289 § ja rahoitusjohtajan päätösluetteloon 125 §.
<i>Projektit</i>	Toimikunta-, komitea- ja työryhmätyöskentelystä voidaan mainita mm. seuraavat tehtäväkokonaisuudet, joiden työskentelyyn toimiston henkilökunta osallistui: <ul style="list-style-type: none"> – Helsingin seudun yhteiskuntatutkimuksen neuvottelukunta (HESYN) – Helsingin seutukaavaliitto – Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta (YTV) – Kunnallisen laskentatoimen uudistamistoimikunta (taloussuunnittelu ryhmä) – Investointihankkeita tutkiva työryhmä – Laskentatoimen kehittämistyöryhmä – Helsingin julkisen liikenteen rationalisointikomitea – Yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahojen jakokomitea – Rationalisointikomitea – Henkilöstöhallinnon informaatiojärjestelmätyöryhmä – Laboratorio-organisaatiokomitea – Tilitysvuokratyöryhmä – Verotaloryhmä ja Oikeustaloryhmä.
<i>Muut tehtävät</i>	Muista tehtävistä voidaan mainita lausunnon antamiset, opetustoiminta sekä erillisistä toimeksiantoista suoritettavat selvitykset. Pääosa opetustoiminnasta tapahtui henkilöasiainkeskuksen koulutusosaston järjestämällä kursseilla.

Laskentatoimisto

<i>Toimiston organisointi</i>	Organisaatiotoimiston laskentaryhmä irroitettiin erilliseksi toimistoksi 1. 9. alkaen nimellä laskentatoimisto. Laskentatoimiston tehtävänä oli huolehtia laskentatoimen kehittämisprojektiin liittyvästä kehitystyöstä.
	Toimistolle kuuluivat kertomusvuonna seuraavat vastuualueet: <ul style="list-style-type: none"> – laskentatoimen kehittämistyön yleisvalmistelu – laskentatoimen kehittämistyön hankeryhmät – laskentatoimen atk-järjestelmätyö – kaupungin atk-toiminnan koordinointi.
<i>Jatkuvat tehtävät</i>	Syksyllä 1974 järjestettiin yhteistyössä henkilöasiainkeskuksen kanssa kaksi kolmpäiväistä taloushallinnon seminaaria. Näitä tilaisuuksia on tarkoitus järjestää edelleenkin.
	Laskentainta ja sen kehittämistä esiteltiin myös virastopäällikköpäivillä ja johdon seminaarissa. Rakennusvirastossa pidettiin informaatiotilaisuus.

Laskentatoimiston henkilökunta osallistui vuoden aikana työryhmiin ja toimikuntiin seuraavasti: *Työryhmät ja toimikunnat*

- Kiinteistöluettelon kehittämistoimikunta, sihteeri,
- Sk-projekti: projektiryhmä, menetelmäryhmä ja hallintoryhmä, jäsen,
- HIJ-työryhmä, jäsen,
- tietosuojatyöryhmä, sihteeri,
- tietojenkäsittelyneuvottelukunta, sihteeri ja jäsen,
- pääkaupunkiseudun yhteistyöryhmä laskentatoimen kehittämistyössä, puheenjohtaja.

Laskentatoimen päätösrhmä hyväksyi ehdotuksen kehystilipuitteiksi 28. 3. Edelleen päätösrhmä hyväksyi 25. 9. ehdotuksen budjetointijärjestelmäksi, jonka pohjalta valmisteltiin budjetoinnin periaatteet 25. 11. mennessä. *Laskentatoimen kehittäminen*

Lisäksi valmisteltiin osamuistiota kirjaussuunnitelmasta sekä tilinpäätöksen ja tilisäännön kehittämistä, aloitettiin perustililuettelon laadinta ja osallistuttiin Sk-projektin ja laskentatoimen kehittämistyön yhdentämiseen.

Laskentatoimen kehittämistyön hankeryhmä perustettiin rakennusvirastoon 24. 5. Lisäksi osallistuttiin vesilaitoksen, sairaalaviraston ja vähäisessä määrin koulutoimen laskentatoimen kehittämistyöhön.

Laskentatoimi, atk-järjestelmätyö

TK:n kanssa yhteistyössä tehtiin rekisteröintilaitetutkimus ja aloitettiin laskentatoimen raportointitutkimus. Osaraporttina valmistui laskentatoimen atk-järjestelmän periaatesuunnitelma, jota edelleen tarkennetaan. *Laskentatoimen atk-järjestelmän kehittäminen*

Laskentatoimen atk-järjestelmien kehittämiseksi tutustuttiin jo käytössä oleviin järjestelmiin. Tutustumiskohteina olivat Valtiokonttori, Ovako Oy, Enso-Gutzeit Oy ja Tie- ja Vesirakennuslaitos.

Kertomusvuonna suoritettiin alustavaa työtä atk-kokonaissuunnitelman laadintamenettelyksi. Muu koordinointi tapahtui em. työryhmiin osallistumalla.

Organisaatiotoimisto

Laskentatoimiston perustaminen merkitsi laskentatoimen kehittämis- ja ATK-asiantuntijatehtävien siirtymistä pois organisaatiotoimistosta. Toimintasuunnitelmaan verrattuna olivat puolestaan uusia tehtäviä v. 1974 asiakirjojen ulkoasua koskevien ohjeiden laatiminen, lasten päivähoitotoimiston rationalisointitutkimus sekä sosiaalitoimen palvelupiirikokeilun valmistelu. Organisaatiokomitean työ eteni jossain määrin suunnitellusta aikataulusta hidastuneena. Jatkuvaksi tehtäväksi luettava rationalisointiohjelman laatiminen puolestaan oli toimintasuunnitelmaan nähden uusi tehtävä, joka taloussuunnitelmaan liittyen käynnistettiin kertomusvuoden aikana. *Toimintasuunnitelman toteuttaminen*

Toimiston viran- ja toimenhaltijat luennoivat rationalisointiin liittyvistä aiheista kaupungin järjestämissä koulutustilaisuuksissa. *Jatkuva toiminta*

Toimistossa valmisteltiin eräitä talous- ja suunnitteluosaston lausuntoja.

Vuoden aikana käynnistettiin rationalisointiohjelman 1976–1980 laatiminen. Syksyn aikana suoritettiin laatimishojjeiden valmistelu sekä virastojen ja laitosten alustavien rationalisointiohjelmien käsittely ja palautus.

Organisaatiokomitean pääsihteerinä toimi toimiston joht. suunnitt. Pentti Tuominen ja valmistelijoina kaksi suunnittelijaa. Vuoden aikana laadittiin *Komiteat, toimikunnat, työryhmät*

- ehdotus henkilöstöhallinnon organisaatioksi (osamietintö 21. 1.)

- ehdotus tietopalveluorganisaatioksi (osamietintö 13. 3.)
- vapaa-aikatoimen esitutkimus (selvitys 1. 11.).

Julkisen liikenteen rationalisointikomitean sihteeristöön kuului organisaatiotoimiston suunnittelija. Vuoden loppuun mennessä oli työ edennyt mietinnön viimeistelyasteelle.

Lisäksi organisaatiotoimiston edustajat osallistuivat suunnittelujärjestelmän kehittämistyöhön, taloussuunnitelman vapaa-ajan yhteistyöryhmän työskentelyyn, lastensuojelutoimen uudelleenjärjestelyä pohtivan työryhmän työhön, julkaisu toiminnan koordinoitiryhmään, kaupunginkanslian sisäiseen tiedotustoimikuntaan sekä suomenkielisten kansakoulujen ruoanjakajien työnormien tarkistamiseksi suoritettavan tutkimuksen johtoryhmään.

*Projektin-
luonteiset
tehtävät*

Kertomusvuoden aikana saatiin päätökseen seuraavat tehtävät:

- yhdistetyn sosiaalityökokeilun arviointitutkimus
- kaupunginviskaalinviraston ja raastuvanoikeuden arkiston yhteistoiminnan kehittämistutkimus
- ammattioppilaitosten toimiston diariointijärjestelmän uusiminen
- asuntoasioiden organisaatio selvitys
- opettajien palkanmaksujärjestelmän kehittämistutkimus
- kuljetustoimen kehittämistutkimus
- asiakirjojen ulkoasua koskevien ohjeiden laatiminen
- lasten päivähoitotoimiston HR-tutkimus.

Seuraavalle vuodelle siirtyvät seuraavat tehtävät:

- lastensuojeluviraston organisaatio uudistus
- tutkimus kaupungin kassatoimintojen hoidon tarkoituksenmukaisuudesta
- tutkimus kaupungin irtaimen omaisuuden luetteloinnista
- sosiaalitoimen palvelupiirikokeilun suunnittelu.

Valmiuspäällikkö

*Toiminta-
suunnitelman
toteutumisen*

Kertomuskaudelle laadittua toimintasuunnitelmaa pystyttiin pääpiirtein seuraamaan. Huomattavin muutos jouduttiin suunnitelmaan tekemään katastrofiharjoituksen osalta katastrofitoimikunnan siirtäessä sen keväällä 1975 toimeenpantavaksi.

*Valmius-
suunnittelun
johtaminen
ja koordinaointi*

Kaupungin virastoille ja laitoksille 3. 9. 1973 jaetun yleisohjeen virastojen ja laitosten valmisteluista poikkeusolojen varalta mukaisesti tuli virastojen ja laitosten toiminnan jatkuvuutta koskevien suunnitelmien olla valmiit 1. 10. 1974 mennessä. Valmiuspäällikkö antoi näiden laadinnassa virka-apua ja aloitti suunnitelmien tarkastus- ja koordinaatiotoiminnan vuoden lopulla. Toiminta jatkuu edelleen. Sisäasiainministeriön kh:ta pyytämä lausunto Kunnallishallinnon kriisitoimikunta 1972:n mietinnöstä lähetettiin 26. 8. (N:o 1665).

*Lääkintä-
huolto*

Lääkintämateriaalin ja lääkeaineiden varmuusvarastoinnin kehittämiseksi aikaisemmin laadittujen suunnitelmien mukaisesti suoritti valmiuspäällikkö syyskaudella kaupungin sairaaloiden farmasia-osastojen tarkastuksen yhdessä sairaanhoitolaistosten apteekkarin kanssa. Tarkastuksen antamien tulosten perusteella on varmuusvarastointia tarkoitus kehittää lääkkeiden ns. perusvalikoimien laadinnasta lähtien.

*Polttoaine-
huolto*

Helsinkiä koskeva polttoaineorganisaatio valmistui suunnitelmien mukaisesti vuoden alkupuolella. Työryhmä, johon kuuluivat osastopäällikkö Unto Kilpinen (phj), osastopäällikkö Antti Itkonen, kaupungin metsänhoitaja Mikko Pitkäniemi ja valmiuspäällikkö (siht.) totesi kuitenkin, ettei organisaation pohjalta kannata jatkaa suunnitelmien laadintaa ennenkuin PTS ja mahdollisesti myös YTV on antanut asiasta lausuntonsa. Tämän vuoksi organisaatiomietintö lähetettiin syksyllä PTS:lle, joka ei kuitenkaan vielä antanut siitä lausuntoaan.

Pääkaupungin tiedotusorganisaatiota tutki vuoden aikana työryhmä, johon kuuluivat pääkonsuli Topi Törmä (phj), joka nimettiin Uudenmaan läänin tiedotuspäälliköksi poikkeuksellisissa oloissa, tiedotuspääll. Pertti Mustonen ja valmiuspäällikkö (siht.). Organisaatio saatiin valmiiksi vuoden loppuun mennessä ja sen tarkoituksena oli lähettää se eräiden tarkistusten jälkeen YTV:lle, koska poikkeuksellisten olojen tiedotustoiminta lienee tarkoituksenmukaisinta järjestää yhtenäisesti koko pääkaupunkiseutua koskevaksi, kuten myös ainakin kansanhuolto, polttoainehuolto ja kuljetustoiminta (vrt. ao. kohdat).

*Tiedotus-
toiminta*

Organisaation kehittämistä koko pääkaupunkiseutua koskevaksi tutkittiin koko vuoden ajan PTS:n yhdessä YTV:n kanssa antaman tehtävän mukaisesti PTS:n asettamassa toimikunnassa, johon valmiuspäällikkö kuului Helsingin kaupungin edustajana yhdessä toimitusjohtaja Antti Rentolan kanssa. Toimikunnan työ jatkuu.

*Kansan-
huolto*

Organisaatiota pyrittiin tarkistamaan yhteistoiminnassa HelSpE:n kanssa, mutta johtuen Valtakunnallisen kuljetusohjesäännön luonnoksen jälkeensäjäneisyydestä, on tarkistustyö kesken. PTS lupasi antaa uudet tarkistusohjeet ja työtä jatketaan näiden mukaan yhteistoiminnassa HelSpE:n kanssa. Myöhemmin ratkaistaan, laajennetaanko tämäkin organisaatio koko pääkaupunkiseutua koskevaksi.

Kuljetukset

Katastrofitoimikunnan tehtyä 4. 6. päätöksen harjoituksen järjestämisestä keväällä 1975, alkoi suunnittelutoiminta, joka jatkui koko kertomuskauden ajan. Valmiuspäällikkö oli harjoituksen johtoryhmässä. Uudenmaan läänin pelastuspalvelun johtoryhmä, johon valmiuspäällikkö kuului kaupungin edustajana, laati läänin varten pelastuspalvelusuunnitelman, jonka mukaan Helsinki muodostaa Pääkaupunkiseudun yhteistoiminta-alueen yhdessä Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja Kirkkonummen kuntien kanssa. Johtoryhmä järjesti lento-onnettomuutta koskevan pelastusharjoituksen Seutulassa 10. 12. Katastrofitorjuntaan ja pelastuspalveluun liittyen todettakoon, että sisäasiainministeriön ehdotuksesta khs määräsi 25. 3. toimikunnan tutkimaan, miten kaupungin rakennustoimi voitaisiin sopeuttaa entistä tehokkaammin väestönsuojeluun. Valmiuspäällikkö kuului toimikuntaan, joka mietinnössään otti huomioon myöskin normaaliolojen katastrofeissa tarvittavat toimenpiteet.

*Katastrofi-
torjunta
ja pelastus-
palvelu*

Kertomusvuonna toimeenpantiin 1.—5. 4. Kadettikoulun tiloissa Helsinkiä koskeva alueellinen maanpuolustuskurssi, jonka valmisteluihin ja toimeenpanoon valmiuspäällikkö osallistui. Valmiuspäällikkö piti lisäksi omaan toimialaansa kuuluvat luennot mm. Uudenmaan läänin poliisipäällystöpäivillä 14.—15. 2. valtakunnallisilla maanpuolustuskurseilla (51.—54. maanpuolustuskurssit), Sotakorkeakoulun ve-opintosuunnalla 29. 11. ja 12. 12. sekä osallistui toimialansa edustajana vss-keskuksen järjestämiin koulutus- ja yhteistoimintatilaisuuksiin. Lisäksi valmiuspäällikkö osallistui 27.—29. 5. toimeenpanulle Maanpuolustuskorkeakouluyhdistyksen järjestämälle Ruotsiin suuntauneelle opintomatkalle sekä 28.—31. 10. henkilöasiainkeskuksen järjestämälle projektikurssille.

Koulutus

Miltei kaikki projektit vaativat yhteydenpitoa ja yhteistoimintaa kaupungin eri virastojen ja laitosten ohella myöskin ulkopuolisten viranomaisten kanssa. Kertomuskaudella yhteistoiminta oli erityisen vilkasta palolaitoksen, sähkölaitoksen ja rakennusviraston sekä ulkopuolisten osalta poliisi- ja sotilasviranomaisten sekä PTS:n kanssa.

*Yhteyden-
pito ja yh-
teistoimin-
ta*

Lainopillinen osasto

Osastolle saapuneet asiat

Kertomusvuonna saapuneiden asioiden määrä selviää asiaryhmittäin seuraavasta: